

عنوان مقاله:

بررسی شکل گیری و توسعه کوه ریگ ها مورد مطالعه: دشت ابراهیم آباد-مهریز

محل انتشار:

فصلنامه جغرافیا و توسعه، دوره 16، شماره 52 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

محمد شریفی پیچون - استادیار جغرافیا (ژئومورفولوژی) دانشگاه یزد، یزد، ایران

فاطمه زارع - کارشناس ارشد ژئومورفولوژی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

کاظم طاهری نژاد - کارشناس ارشد ژئومورفولوژی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

خلاصه مقاله:

کوه ریگ یکی از انواع تجمع رسوبات ماسه ای ریز دانه است که در دامنه برخی کوه ها و تپه های نواحی خشک و نیمه خشک قرار گرفته است. این لندفرم ها برخلاف تپه های ماسه ای، لندفرم های پیچیده ای هستند که تحت تاثیر فرایندهای مختلف به وجود آمده و توسعه پیدا می کنند. این پژوهش به دنبال بررسی چگونگی پیدایش، تحول و دخالت فرایندهای مختلف کوه ریگ واقع بر دامنه کوه های شرقی دشت ابراهیم آباد در غرب شهر مهریز است. برای انجام این مهم، به بررسی جهت و شدت بادهای غالب و فرعی منطقه، همچنین پارامترهای هندسی 11 نمونه رسوبی برداشت شده در امتداد نیمرخ طولی و عمقی کوه ریگ ها پرداخته شد. یافته ها نشان می دهد که جهت و سرعت بادهای غالب به تنهایی سبب شکل گیری و بالارفتن دانه های ماسه بر روی دامنه کوه نشده است؛ چراکه در برخی نمونه ها حدود 30 درصد گراول وجود دارد که باد در هیچ شرایطی قادر به جابه جایی آن ها نیست. بررسی جهت بادهای غالب و حتی فرعی نیز با نحوه استقرار و ته نشست کوه ریگ ها، نشان داد که کوه ریگ ها با جهت هیچ کدام از بادهای قابل توجه نیست؛ ازسوی دیگر، این تجمع ماسه ها در پای صخره های سنگی کنگلومرای کرمان قرار گرفته که به سادگی تخریب فیزیکی به شکل دانه ای، به ویژه در آب و هوای سرد پیدا می کند. ازاین نظر، شاکله اصلی کوه ریگ های دشت ابراهیم آباد حاصل فرایند پایین آمدن دانه های ماسه پس از تخریب به شکل هوازگی فیزیکی کنگلومرای کرمان در دوره های سرد گذشته تحت تاثیر نیروی ثقل است. پس از شکل گیری شاکله اصلی کوه ریگ بر روی دامنه، بادهای نیز اثرگذار بوده و دانه های ریزتر را از بخش دشت و از داخل رسوبات آبرفتی و مخروط افکنه ای به داخل کوه ریگ ها منتقل کرده و پس از برخورد با دامنه کوه، رسوب پیدا کرده است.

کلمات کلیدی:

دشت ابراهیم آباد، کوه ریگ، فرایند بادی، کنگلومرای کرمان، رسوب گذاری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/886338>

